

Дікань Л. В., Калінкін Д. В.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто сучасні напрями реформування системи державного фінансового контролю, пов'язані із запровадженням державного внутрішнього фінансового контролю. Розглянуто економічний зміст державного внутрішнього фінансового контролю в розрізі його складових. Обґрунтовано місце внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю в Україні. Розглянуто існуючі визначення внутрішнього аудиту в законодавчих актах. Узагальнено погляди вчених на трактування поняття «внутрішній аудит». Представлені визначення, об'єднані в підходи. Зроблено критичний аналіз узагальнених підходів. Запропоноване авторське бачення сутності внутрішнього аудиту в бюджетних установах, яке має певні позитивні риси в порівнянні із існуючими.

Ключові слова: внутрішній аудит, державний фінансовий контроль, внутрішній фінансовий контроль

Рис.: 1. *Табл.:* 2. *Бібл.:* 31.

Дікань Лариса Василівна – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри, кафедра контролю та аудиту, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Калінкін Дмитро Володимирович – аспірант, кафедра контролю та аудиту, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

УДК 624.87

Дикань Л. В., Калинин Д. В.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВНУТРЕННЕГО АУДИТА В СИСТЕМЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены современные направления реформирования системы государственного финансового контроля, связанные с введением государственного внутреннего финансового контроля. Рассмотрено экономическое содержание государственного внутреннего финансового контроля в разрезе его составляющих. Обосновано место внутреннего аудита в системе государственного внутреннего финансового контроля в Украине. Рассмотрены существующие определения внутреннего аудита в законодательных актах. Обобщены взгляды ученых на трактовку понятия «внутренний аудит». Представлены определения, объединенные в подходы. Сделан критический анализ обобщенных подходов. Предложено авторское виденье сущности внутреннего аудита в бюджетных учреждениях, которое имеет определенные положительные черты по сравнению с существующими.

Ключевые слова: внутренний аудит, государственный финансовый контроль, внутренний финансовый контроль

Рис.: 1. *Табл.:* 2. *Библ.:* 31.

Дикань Лариса Васильевна – кандидат экономических наук, профессор, заведующий кафедрой, кафедра контроля и аудита, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Калинкин Дмитрий Владимирович – аспирант, кафедра контроля и аудита, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

UDC 624.87

Dikan L. V., Kalinkin D. V.

THEORETICAL GROUNDS OF INTERNAL AUDIT IN THE SYSTEM OF STATE FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE

The article considers modern directions of reformation of the system of state financial control connected with introduction of the state internal financial control. It considers economic essence of the state internal financial control in the context of its components. It justifies the place of the internal audit in the system of the state internal financial control in Ukraine. It considers existing definitions of internal audit in legislative acts. It generalises views of scientists on interpretation of the "internal audit" notion. It provides definitions united in approaches. It conducts a critical analysis of generalised approaches. It offers the authors' view on the essence of internal audit in budget institutions, which has certain positive features compared to existing ones.

Key words: internal audit, state financial control, internal financial control

Рис.: 1. *Табл.:* 2. *Библ.:* 31.

Dikan Larysa V. – Candidate of Sciences (Economics), Professor, Head of the Department, Department of Control and Audit, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Kalinkin Dmytro V. – Postgraduate Student, Department of Control and Audit, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Вступ. На сьогоднішній день відбуваються стрімкі процеси реформування державного фінансового контролю в Україні, пов'язані із запровадженням державного внутрішнього фінансового контролю. З метою законодавчого закріплення засад такого реформування розроблена Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю, що схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України 24 травня 2005 р. № 158-р.

[25], яка спрямована на зміну ідеології державного внутрішнього фінансового контролю відповідно до норм і правил Європейського Союзу, вдосконалення правового поля в сфері державного фінансового контролю та на запровадження державного внутрішнього фінансового контролю, який представлений декількома складовими – внутрішнім контролем, внутрішнім аудитом та їх гармонізацією. При цьому особливе значення серед окреслених

складових має внутрішній аудит, бо саме від якості його організації залежить ефективність двох інших складових. Це пов'язано із тим, що згідно із діючим законодавством об'єктом внутрішнього аудиту є діяльність уповноважених осіб, спрямована на забезпечення ефективного функціонування уповноважених осіб, спрямована на забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю, тобто внутрішній аудит має на меті перевірити правильність, доцільність та ефективність внутрішнього контролю в бюджетній установі [25].

Постановка завдання. На сьогодні багато вчених займаються дослідженням проблем внутрішнього аудиту взагалі та окремими аспектами удосконалення системи фінансового контролю, серед яких: Адамс Р. [1], Андреев В. Д. [2], Бровко О. Т. [4], Бурцев В. В. [5], Верхоглядова Н. І. [7], Городянська Л. [9], Грицевич В. О. [10], Дорош Н. І. [11], Дорошенко О. О. [12, 13, 14], Ермішова С. В. [15], Іванишин Л. Р.

[16], Книшек О. О. [17], Пантелеев В. П. [22], Скорба О. А. [26], Сухарева Л. А. [28], Тимохін М. [29], Чумакова І. Ю. [30], Шапошнікова О. М. [31] та багато інших.

Але, незважаючи на існуючі розробки, присвячені внутрішньому аудиту в державному секторі економіки, існує певна проблема, пов'язана із недостатністю теоретико-організаційного підґрунтя із даного питання. З огляду на це, метою даної статті є уточнення і обґрунтування сутності внутрішнього аудиту в бюджетних установах.

Результати дослідження. На сьогодні серед вчених не існує єдиної думки щодо визначення поняття внутрішнього аудиту. Слід підкреслити, що визначення даного поняття зустрічаються у великій кількості законодавчих актів, що наведено в табл. 1:

Окрім законодавчої бази, визначення внутрішнього аудиту зустрічається й в працях українських та зарубіжних вчених, основні з яких наведені в табл. 2.

Таблиця 1

Сучасні визначення поняття «внутрішній аудит» в законодавстві

Законодавчий акт	Визначення поняття «внутрішній аудит»
МСА 610 «Розгляд роботи внутрішнього аудиту» [20]	Термін «внутрішній аудит» означає оцінювальну діяльність служби, створеної суб'єктам господарювання. До функцій внутрішнього аудиту входять, зокрема, перевірка, оцінювання та моніторинг відповідності й функціонування систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю. Внутрішній аудит є підрозділом суб'єкта господарювання. Незалежно від ступеня самостійності та об'єктивності внутрішнього аудиту він не може досягнути такого ступеня незалежності, якого вимагають від зовнішнього аудитора при висловленні ним думки щодо фінансових звітів. Зовнішній аудитор несе особливу відповідальність за висловлену аудиторську думку, і ця відповідальність не зменшується при будь-якому використанні внутрішнього аудиту. Всі судження, що стосуються аудиту фінансових звітів, формуються зовнішнім аудитором
Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю» від 22 жовтня 2008 р. # 1347-р [25]	Внутрішній аудит – діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій (забезпечення впевненості в межах розумного у досягненні органами державного і комунального сектору мети та функціонуванні системи управління у спосіб, який максимально знижує ризик шахрайства, марнотратства, допущення помилок чи нерентабельності) і консультацій
Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності виконання Державного та місцевого бюджетів. Державне казначейство України, затверджено наказом від 28.11.2000 р. №119 [23, п.3.3]	Внутрішній аудит – це незалежний підрозділ, який не бере участі у виконанні операцій, а періодично здійснює перевірки та оцінює: адекватність і ефективність системи внутрішнього контролю; повноту, своєчасність і достовірність фінансової та іншої звітності, дотримання принципів і внутрішніх процедур обліку; відповідність регуляторним вимогам
Принципи корпоративного управління. Затверджені рішенням Держкомісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2003 р. №571 [24, п.5.1.]	Служба внутрішнього аудиту – постійно діючий структурний підрозділ товариства, який здійснює функції поточного контролю за його фінансово-господарською діяльністю. Назва умовна. Товариства необмежені у використанні інших назв цього структурного підрозділу (наприклад, контрольно-ревізійна служба)
Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг від 27 верес. 2005 р. № 4660 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо проведення внутрішнього аудиту фінансових установ» [19]	Внутрішній аудит – незалежна експертна діяльність служби внутрішнього аудиту фінансової установи, яка полягає в проведенні перевірок і оцінюванні, як правило, таких елементів: <ul style="list-style-type: none"> ▪ системи внутрішнього контролю фінансової установи; ▪ фінансової та господарської інформації; ▪ економічності та продуктивності діяльності фінансової установи; ▪ дотримання законів, нормативних актів та інших зовнішніх вимог

Визначення поняття «внутрішнього аудиту» вітчизняними та зарубіжними вченими

Автор	Визначення
Адамс Р. [1]	контроль, який здійснюється шляхом перевірки та оцінки адекватності і ефективності інших видів контролю
Андреев В. Д. [2, с. 30]	система контролю, яка організована на суб'єкті господарювання в інтересах його власників (або керівництва) та яка регламентована внутрішніми документами. Внутрішній аудит являє собою незалежну компетентну оцінку фінансово-господарської та управлінської діяльності, що здійснюється в самій організації, заснована на системному науково-обґрунтованому процесі об'єктивного збору, аналізі і оцінці свідчень про економічні заходи та події з метою встановлення критеріїв ефективності роботи, прогнозу майбутнього розвитку, розробки рекомендацій та порад
Бутинець Ф. Ф., Бардаш С. В., Малюга Н.М. [6, с. 137]	невід'ємна частина загальної системи управління. Створюється на середніх і великих підприємствах, виконує контрольні функції залежно від мети і завдань, покладених на внутрішніх аудиторів підприємства
Бурцев В. В. [5, с. 212]	організована внутрішніми документами організації діяльність з контролю ланок управління та різних аспектів функціонування організацій, яка здійснюється представниками спеціального контрольного органу в межах допомоги органам управління організації (загальним зборам учасників господарського товариства, спілки або членів виробничого кооперативу, наглядовій раді, раді директорів, виконавчому органу
Пантелеев В. П., Корінько М. [21, с. 167]	діяльність, яка організована в межах суб'єкта господарювання і яку виконує окремий підрозділ підприємства або окрема посадова особа. Головна увага внутрішнього аудиту зосереджена на аналізі інформаційної системи, включаючи систему бухгалтерського обліку і супутніх видів контролю, вивченні фінансової та операційної інформації, дослідженні економічності й ефективності в цілому. Функції внутрішнього аудиту охоплюють, зокрема, перевірку, оцінку та моніторинг адекватності й ефективності функціонування систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю
Бровко Т. О. [4]	знаряддя управління, що постачає адміністративне й технічне керівництво підприємства результатами виконаного аналізу з питань налагодження ефективної виробничої та ринкової діяльності
Верхоглядова Н. І. [7]	діяльність аудиторської служби, створеної самим підприємством
Дорош Н. І. [11].	як незалежне об'єктивне підтвердження та консультування розроблено для підвищення ефективності та покращання діяльності підприємства
Майданевич П. Н. Волошина Є. І. [3]	функцію, яка дає незалежні, об'єктивні гарантії та консультації, спрямовані на вдосконалення господарської діяльності підприємства, тобто контроль і аналіз фінансової звітності
Пантелеев В. П. [22]	це аудит, який здійснюється співробітниками суб'єкта господарювання
Сухарева Л. О, Дмитренко І. Н., Борисенко М. В. [28]	реалізується спеціалістами служби внутрішнього аудиту
Тимохін М. [29]	діяльність із внутрішнього аудиту сприятиме впевненості керівника бюджетної установи в достовірності інформації щодо ефективного та раціонального формування та використання бюджетних асигнувань. Саме такі гарантії може дати внутрішній аудит як інструмент оперативного реагування на виникнення або загрозу виникнення фактів незаконного, неефективного та нерезультативного формування й використання бюджетних коштів
Грицевич В. О. [10]	незалежна експертна діяльність аудиторської служби (відділу внутрішнього аудиту, аудитора) суб'єкта господарювання для перевірки й оцінки адекватності, ефективності системи внутрішнього контролю та якості виконання службових обов'язків працівниками
Книшек О.О., Яременко О.О. [17]	форма внутрішнього контролю, метою якого є перевірка й оцінка правильності та законності відображення господарських операцій установи в бухгалтерському обліку

Отже, як видно з табл. 1 та 2, визначення поняття внутрішнього аудиту хоча й різні за змістом, але їх можна об'єднати в підходи, що наведено на рис. 1.

Як видно з рис.1, існує чотири основні підходи до визначення поняття «внутрішній аудит».

Так, згідно з першим підходом, внутрішній аудит розглядається як незалежна діяльність з оцінки та експертизи. Але, на думку авторів, такий підхід значно звужує сутність внутрішнього аудиту через те, що зводить його зміст лише

до виокремлення двох методів внутрішнього аудиту – оцінки та експертизи.

У свою чергу в процесі здійснення внутрішнього аудиту в бюджетних установах фахівці використовують метод оцінки при висловлюванні думки щодо фінансового стану розпорядника коштів.

В той же час, метод експертизи використовується в ході внутрішнього аудиту в тих випадках, коли уповноваженим фахівцям не вистачає власних професійних компетентнос-

Рис. 1. Підходи до визначення поняття внутрішній аудит (виокремлено авторами)

тей для встановлення тих чи інших фактів. Таке твердження ґрунтується на класичному визначенні поняття експертиза. Окрім того, перелік методів із зазначенням лише оцінки та експертизи не є вичерпним та має бути доповнений аналізом, арифметичним перерахунком, методом співставлення, узагальненням та багатьма іншими методами.

Якщо розглядати внутрішній аудит у відповідності із другим підходом (внутрішній аудит, як структурний підрозділ), то даний підхід відображає лише організацію внутрішнього аудиту у просторі, залишаючи поза увагою сутність безпосередньо діяльності окресленого структурного підрозділу. Дійсно, не можливо не погодитись з думкою, що внутрішній аудит – це структурний підрозділ, але це не характеризує ані зміст, ані сутнісне наповнення дефініції «внутрішній аудит».

У свою чергу трактування внутрішнього аудиту як контрольної діяльності робить таке визначення надто абстрактним та узагальненим. Це пов'язано перш за все з тим, що контрольна діяльність являє собою симбіоз практично всіх змістовних ознак контролю як економічної категорії.

Отже, найбільш доцільним є підхід, згідно з яким внутрішній аудит визначається як частина загальної системи.

Даний підхід враховує підпорядкованість внутрішнього аудиту певній цілісній системі та підкреслює те, що вну-

трішній аудит, існуючи у вигляді окремого елемента набуває ознак системи, в якій перебуває. В даному випадку під системою розуміється система державного внутрішнього контролю.

Таким чином, на думку авторів, внутрішній аудит – це елемент системи державного внутрішнього фінансового контролю, який передбачає діяльність щодо перевірки стану системи внутрішнього контролю з метою підвищення ефективності діяльності розпорядників бюджетних коштів.

На думку авторів, запропоноване визначення відповідає вимогам повноти та структурованості, воно враховує підпорядкованість внутрішнього аудиту загальній системі державного внутрішнього фінансового контролю, мету та зміст діяльності із внутрішнього аудиту.

Висновки. Наукова новизна даного дослідження полягає в уточненні та обґрунтуванні визначення поняття «внутрішній аудит» шляхом конкретизації мети та змісту діяльності з приводу внутрішнього аудиту, а також чітко підкреслює підпорядкованість внутрішнього аудиту загальній системі державного фінансового контролю.

При цьому, як напрямок подальших досліджень, слід вказати необхідність уточнення класифікаційних ознак внутрішнього аудиту в системі державного фінансового контролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адамс Р. Основы аудита. – М.: Аудит. ЮНИТИ, 1995. – 264 с.
2. Андреев В. Д. Внутренний аудит: Учебное пособие. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 462 с.
3. Аудит: учеб. пособие / Под ред. П. Н. Майданевича, Е. И. Волошиной. – Симферополь: Предприятие Феникс, 2008. – 700 с.
4. Бровко О. Т. Організаційні аспекти та інформаційне забезпечення внутрішнього аудиту товарних запасів // О. Т. Бровко // Економічні науки. – Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 48–50.
5. Бурцев В. В. Организация системы внутреннего контроля коммерческой организации. – М: Экзамен, 2000. – 289 с.
6. Бутинець Ф. Ф., Бардаш С. В., Малюга Н. М. Контроль і ревізія. Підручник. – Житомир, ЖІТІ, 2000. – 512 с.
7. Верхоглядова Н. І. Розвиток внутрішнього аудиту // Н. І. Верхоглядова // Економіка і регіон. – № 1 (20). – 2009. – С. 136–139.
8. Гетманець О. П. Напрямки удосконалення законодавства щодо бюджетного контролю // Юридична наука. – 2011. – №2. – С.134–141.
9. Городянська Л. Державний фінансовий аудит та аудит ефективності в системі державного фінансового контролю. / Городянська Л. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 10. – С. 35–43.
10. Грицевич В. О. Внутрішній аудит як самостійний вид контролю в органах державного сектору України / В. О. Грицевич // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 67–69.
11. Дорош Н. І. Сутність і призначення внутрішнього аудиту / Н. І. Дорош // Вісник ЖДТУ. – 2006. – № 1(35). – С. 41–46.
12. Дорошенко О. О. Внутрішній аудит у державному секторі: адаптація до європейських стандартів / О. О. Дорошенко // Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів: Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. – Симферополь: ДІАПІ, 2010. – С. 67–69.
13. Дорошенко О. О. Оцінка системи внутрішнього контролю бюджетної установи аудиту // Актуальні проблеми сучасної економічної науки. – 2010. – №1. – С. 92–94.
14. Дорошенко О. О. Планування внутрішнього аудиту бюджетних установ // Вісник ЖДТУ. – 2010. – №3(53). – С. 97–99.
15. Ермішова С.В. Внутрішній аудит в системі державного фінансового контролю // Економіка і організація управління. – 2008. – №3. – С. 149–158.
16. Іванишин Л. Р., Мокій С. Б. Особливості запровадження нових форм контролю раціонального формування та використання бюджетних ресурсів/ Л. Р. Іванишин, С. Б. Мокій // Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні: збірник тез за матеріалами VIII науково-технічної конференції науково-педагогічних працівників, 26–31 березня 2012 р. – Львів: Видавничий відділ навчально-наукового інституту підприємництва та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – 357 с.
17. Книшек О. О., Яременко О. О. Внутрішній аудит у системі внутрішнього контролю // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – 2012. – №3 (55). – С. 352–360.
18. Матросова В. О. Проблеми фінансування бюджетних організацій на основі кошторису / В.О. Матросова // Вісник Херсонського державного університету. – 2013. – №2. – С. 92–95.

REFERENCES

- Adams, R. *Osnovy audita* [The fundamentals of auditing]. Moscow: Audit; YuNITI, 1995.
- Andreev, V. D. *Vnutrenniy audit* [Internal audit]. Moscow: Finansy i statistika, 2003.
- Audit [Audit]. Simferopol: Feniks, 2008.
- Brovko, O. T. "Orhanizatsiini aspekty ta informatsiine zabezpechennia vnutrishnyoho audytu tovarnykh zapasiv" [Organizational and informational aspects of internal audit inventory]. *Visnyk ZhDTU*, no. 3(53) (2010): 48-50.
- Burtsev, V. V. *Organizatsiia systemy vnutrennego kontroliia kommercheskoy organizatsii* [The organization of the internal control system of a commercial organization]. Moscow: Ekzamen, 2000.
- Butynets, F. F., Bardash, S. V., and Maliuha, N. M. *Kontrol i reviziia* [Control and audit]. Zhytomyr: ZhITI, 2000.
- Chumakova, I. "Audyt efektyvnosti u derzhavnomu finansovomu kontroli zarubizhnykh krain" [Audit efficiency in public financial control of foreign countries]. *Finansy Ukrainy*, no. 8 (2007): 137-147.
- Dorosh, N. I. "Sutnist i pryznachennia vnutrishnyoho audytu" [Nature and purpose of internal audit]. *Visnyk ZhDTU*, no. 1(35) (2006): 41-46.
- Doroshenko, O. O. "Vnutrishnii audyt u derzhavnomu sektori: adaptatsiia do ievropeiskykh standartiv" [Internal Audit in the Public Sector: Adapting to European standards]. *Aktualni problemy sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv*. Simferopol: DIAPI, 2010. 67-69.
- Doroshenko, O. O. "Otsinka systemy vnutrishnyoho kontroliu biudzhetoii ustanovy audytu" [Evaluation of the internal control audit budget entity]. *Aktualni problemy suchasnoi ekonomichnoi nauky*, no. 1 (2010): 92-94.
- Doroshenko, O. O. "Planuvannia vnutrishnyoho audytu biudzhetykh ustanov" [Planning the internal audit budget institutions]. *Visnyk ZhDTU*, no. 3(53) (2010): 97-99.
- Ermishova, S. V. "Vnutrishnii audyt v systemi derzhavnoho finansovoho kontroliu" [Internal audit in the state financial control]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, no. 3 (2008): 149-158.
- Hrytsevych, V. O. "Vnutrishnii audyt iak samostiinyi vyd kontroliu v orhanakh derzhavnoho sektoru Ukrainy" [Internal audit as a separate type of control in public sector in Ukraine]. *Visnyk ZhDTU*, no. 3(53) (2010): 67-69.
- Hetmanets, O. P. "Napriamky udoskonalennia zakonodavstva shchodo biudzhethnoho kontroliu" [Areas of improvement of legislation on budgetary control]. *Yurydychna nauka*, no. 2 (2011): 134-141.
- Horodianska, L. "Derzhavnyi finansovyi audyt ta audyt efektyvnosti v systemi derzhavnoho finansovoho kontroliu" [State financial audit and performance audit in the state financial control]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt* (2010): 35-43.
- Ivanishyn, L. R., and Mokii, S. B. "Osoblyvosti zaprovadzhennia novykh form kontroliu ratsionalnoho formuvannia ta vykorystannia biudzhetykh resursiv" [Features of the new forms of control efficient development and use of resources]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku ekonomiky i pidpriemnytstva ta komp'uternykh tekhnolohii v Ukraini*. Lviv: LNU "Lvivska politehnika", 2012.

19. Методичні рекомендації щодо проведення внутрішнього аудиту фінансових установ, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: [№ 4660 від 27 верес. 2005 р.]. – Режим доступу: <http://www.uazakon.com/document/fpart38/idx38368.htm>
20. МСА610 «Розгляд роботи внутрішнього аудиту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: archive.nbu.gov.ua
21. Пантелеев В. П., Корінко М. Д. Внутрішній аудит. – К.: Держ. академія статистики обліку та аудиту Держ. Комітету статистики України. – 2006. – 247 с.
22. Пантелеев В. П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: монографія / В. П. Пантелеев. – К.: ДП Інформ-аналіт. агентство, 2008. – 491 с.
23. Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності виконання державного та місцевого бюджетів. Державне казначейство України, затверджено наказом від 28.11.2000 р. №119 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>
24. Принципи корпоративного управління. Затверджені рішенням Держкомісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2003 р. №571 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>
25. Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю» (Концепція, розд.2) від 24 травня 2005 р. № 158-р м. Київ (В редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2008 р. №1347-р) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>
26. Скорба О. А. Виникнення та розвиток державного фінансово-господарського аудиту // Економіка: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. Випуск 261: В 7 т. – Т. V – Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. – С. 1299–1306.
27. Словник термінів, уживаних у чинному законодавстві України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovedia.org.ua/48/53392/355493.html>
28. Сухарева Л. А. Внутренний финансовый контроль: история исследования, состояние и перспективы / Л. А. Сухарева, И. Н. Дмитренко, М. В. Борисенко // Вісник Львівської комерційної академії. – 2004. – № 16. – С. 84–91.
29. Тимохін М. Державний внутрішній аудит – нова форма контролю / М. Тимохін // Баланс-бюджет. – 2011. – № 40. – С. 23–26.
30. Чумакова І. Аудит ефективності у державному фінансовому контролі зарубіжних країн [Текст] / І. Чумакова // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С. 137–147.
31. Шапошнікова О. М. Контроль у сфері бюджетних організацій [Текст] / О. М. Шапошнікова // Менеджер. – 2010. – № 4. – С. 237 – 242.
- Knyshek, O. O., and Yaremenko, O. O. "Vnutrishnii audyt u systemi vnutrishnyoho kontroliu" [Internal audit of internal control]. *Visnyk DonNUET*, no. 3(55) (2012): 352-360.
- [Legal Act of Ukraine] (2000). <http://www.nbu.gov.ua>.
- [Legal Act of Ukraine] (2003). <http://www.nbu.gov.ua>.
- [Legal Act of Ukraine] (2008). <http://www.nbu.gov.ua>.
- Matrosova, V. O. "Problemy finansuvannia biudzhetykh orhanizatsii na osnovi koshtorysu" [Problems of financing budgetary organizations based on estimates]. *Visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, no. 2 (2013): 92-95.
- "Metodychni rekomendatsii shchodo provedennia vnutrishnyoho audytu finansovykh ustanov" [Guidelines for conducting internal audits of financial institutions]. <http://www.uazakon.com/document/fpart38/idx38368.htm>.
- "MSA610 "Rozhliad roboty vnutrishnyoho audytu"" [MSA610 "Consideration of the Internal Audit"]. archive.nbu.gov.ua.
- Pantelieiev, V. P. Vnutrishnyohospodarskyi kontrol: metodolohiia ta orhanizatsiia [Internal control : methodology and organization]. Kyiv: DP Inform-analit. ahentstvo, 2008.
- Pantelieiev, V. P., and Korinko, M. D. Vnutrishnii audyt [Internal Audit]. Kyiv: Derzhavna akademiia statystyky, obliku ta audytu Derzhavnoho Komitetu statystyky Ukrainy, 2006.
- Skorba, O. A. "Vynyknennia ta rozvytok derzhavnoho finansovo-hospodarskoho audytu" [The emergence and development of the State 's financial and commercial audits]. *Ekonomika: problemy teorii i praktyky* vol. 5, no. 261 (2010): 1299-1306.
- "Slovnyk terminiv, uzhyvanykh u chynnomu zakonodavstvi Ukrainy" [Glossary of terms used in the current legislation of Ukraine]. <http://slovedia.org.ua/48/53392/355493.html>.
- Sukhareva, L. A., Dmytrenko, Y. N., and Borysenko, M. V. "Vnutrennyi finansovyi kontrol: ystoria yssledovanyia, sostoianye y perspektyvy" [Internal financial control: the history of the study, the state of and prospects]. *Visnyk Lvivskoi komertsiinoi akademii*, no. 16 (2004): 84-91.
- Shaposhnikova, O. M. "Kontrol u sferi biudzhetykh orhanizatsii" [Control in budget organizations]. *Menedzher*, no. 4 (2010): 237-242.
- Tymokhin, M. "Derzhavnyi vnutrishnii audyt - nova forma kontroliu" [Public Internal Audit - a new form of control]. *Balans-biudzh*, no. 40 (2011): 23-26.
- Verkhohliadova, N. I. "Rozvytok vnutrishnyoho audytu" [Development of internal audit]. *Ekonomika i rehion*, no. 1(20) (2009): 136-139.